

Las Squadras

**Informaziuns generalas e messadi tier la radunonza communal
dils 13 da december 2004**

«Las Squadras?»

«Ah, ina biala spassegiada en nossa vischnaunca cun ina viseta als quater vitgs da Cumpadials, Sumvitg, Rabius e Surrein, in ni l'auter discuors sin via, ina sentupada cun enconuschents ni semplamein guder nossa biala cuntra-da.»

*Preziadas convischinas,
preziai convischins*

Quei ein forse ils emprems patratgs ch'in ni l'auter da Vus ha fatg, tenend enta maun l'emprema ediziun dalla gasetta «Las Squadras». Tgi ha buca quella ni tschella reminiscenza dallas squadras. Il plaid squadras savess ins bein era capir sco ina sort simbol, in tscherchel che tegn ensemen

nus, nos vitgs e nossa vischnaunca.

La gasetta «Las Squadras» ei denton en emprema lingia in mied d'informaziun per vischinas e vischins. Ella duei esser ina gasetta communal cun igl intent d'informar sur da quei e tschei che succeda en nossa vischnaunca e che savess esser d'interess pil generale e quei ultra dallas informaziuns el FUS.

Cun questa gasetta spera la suprastonza communal era da saver sensibilisar vischinas e vischins pils basegns ed ils problems ch'occupeschan nossa vischnaunca di per di.

La gasetta «Las Squadras» vul esser actuala e multifara cul suandont cuntegn:

- messadi per las radunonzas communalas,
- informaziuns generalas dalla vischnaunca,
- informaziuns sur d'impurtontas fatschentas, projects, leschas, reglaments etc.,
- informaziuns da Sumvitg Turissem,
- informaziuns d'unions dalla vischnaunca,
- specialas contribuziuns sur da fatgs, schabetgs, occasiuns, persunas, interpresas ed auter ord nossa vischnaunca.

Demai che la gasetta «Las Squadras» ha era l'incumbensa sco messadi per las radunonzas communalas vegn ella edida avon mintga radunonza communal ni tenor basegns.

Format e grondezia dalla gasetta dueien per regla esser aschia sco questa emprema ediziun. La redacziun dalla gasetta vegn procurada dall'administraziun communal che selegra da scadin agid da persunas che han tschaffen e vulan sez era s'engaschar sco scribent(a)s cun quella ni tschella contribuziun. Tuttas casadas da nossa vischnaunca survegnan «Las Squadras» gratuitamein. Era saveis Vus cargar la gasetta giu dalla pagina d'internet dalla vischnaunca sut www.sumvitg.ch. Persunas d'ordeifer san abonnar ella.

Sperond che quella gasetta anflì accoglientscha ed interess tier Vus, salida Vus amicabel
Vies president

Messadi per la radunonza communal dils 13-12-2004

allas 20.00 uras en casa da scola a Rabius

La suprastonza communal suttametta a Vus las suandontas fatschentas:

1. Avertura e beinvegni
2. Elecziun da 2 dumbravuschs
3. Approbaziun dil protocol dalla davosa radunonza communal dils 28-05-2004
4. Tractaziun ed approbaziun dil preventiv communal 2005
5. Fixaziun dil pei da taglia 2005
6. Elecziun da delegai e suppleants en corporaziuns da vischnauncas (perioda d'uffeci 2004 – 2007)

7. Revisiun parziala dil reglament per la polizia da fiug (art. 50, cumissiun da fiug)
8. Approbaziun dil project via Foppa a Cumpadials e concessiun dil credit brut da frs. 170'000
9. Orientaziuns
10. Varia

Tractanda 3: Protocol

Dil protocol dalla radunonza communal dils 28-05-2004 sa vegnir priu investa sin canzlia communal duront las uras da spurtegl. Avon radunonza ei il protocol ultra da quei exponius per investa. Il protocol sa era vegnir abonnaus per la summa da frs. 25 per onn tier l'administraziun communal.

Tractanda 4: Preventiv communal 2005

Il preventiv 2005 sa vegnir retratgs sco usitau en fuorma da brochura tier la canzlia communal. Cheu suenter anfleis Vus ina resumaziun dil preventiv 2005:

	Preventiv 2005	Preventiv 2004	Quen 2003
Quen current			
Expensas	6'805'700	6'902'800	6'545'681
Entradas	6'457'300	6'737'200	6'547'852
Surpli d'expensas	348'400	165'600	
Surpli d'entradas			2'171
Quen d'investiziun			
Expensas	2'234'300	3'326'300	3'431'237
Entradas	1'140'500	1'823'500	2'051'338
Investiziuns nettas	1'093'800	1'502'800	1'379'899
Fluctuaziun dil capital			
Surpli d'expensas	348'400	165'600	
Surpli d'entradas			2'171
Amortisaziuns	690'000	598'800	673'217
Cash flow	341'600	421'100	744'572

Il **quen current** vegn per gronda part influenzaus d'expensas ed entradas fixas che serepetan onn per onn. Il preventiv 2005 muossa en special in pli da cuosts sils secturs dalla scolaziun e dil traffic. Tier la scolaziun sto vegnir quintau cun in alzament extraordinari dallas pagas tiel persunal da scolaziun dallas scolettas, dalla scola reala e dalla scola da lavur e tener casa. El stradalesser ei igl alzament da cuosts d'attribuir agl engaschi d'in niev collaboratur tier la gruppa stradala. Il cantun cun sias mesiras da spargn surdat adina dapli incaricas allas vischnauncas e quei pil pli cun dameins contribuziuns da susteniment. Ina consequenza directa da quellas mesiras da spargn

via Gonda

Il **quen d'investiziun** dat ina survesta dils projects previ per 2005. Ellas investiziuns bruttas da frs. 2'234'300 (senza contribuziuns e subvenziuns) ein ils suandonts projects pli gronds previ:

- scolaesser:** cuntinuaziun sanaziun plaz scola Sumvitg
- ovras socialas:** compart amortisaziun vid investiziuns casa s. Martin a Trun
- traffic:**
 - terminaziun compart 3 via Val Sumvitg
 - sanaziun via Gonda/Cumpadials
 - sanaziun e construcziun via da quartier Foppa/Cumpadials
 - compart sanaziun via cantunala Sumvitg vest

- ambient:**
 - adattaziuns vid provvedimenti d'aua e canalisaziuns el rom da projects da vias,
 - planisaziun piazza per deposit da rumians
- economia publica:** sanaziun rempar Laus

Ord las investiziuns previdas sa vegnir quintau cun contribuiziuns e subvenziuns da frs. 1'140'500. Cun investiziuns nettas

rempar Laus

da frs. 1'093'800 ein las pusseivladads finanzialas dalla vischnaunca cuntunschidas. La suprastanza communal propona d'approbar il preventiv per 2005 sco presentaus.

Tractanda 5: Fixaziun dil pei da taglia per 2005

Malgrad il deficit prognosticau ord il quen da menaschi duei il pei da taglia buca vegnir alzaus. La suprastanza communal propona da fixar il pei da taglia per 2005 sco entochen da cheu sin 100% dalla taglia cantunala vertenta.

Tractanda 6: Elecziun da delegai e suppleants en corporaziuns da vischnauncas

Per contonscher in temps d'uffeci unitar denter autoritads communalas e delegaziuns a corporaziuns regiunalas ha la suprastanza communal ordinau l'elecziun da tuts mandats per la nova perioda d'uffeci 2004 – 2007. Tenor art. 27 dalla constituziun communal elegia la radunonza communal als delegai dallas suandontas colligiaziuns intercommunalas e regiunalas da vischnauncas:

- Corporaziun da vischnauncas Surselva,
- Uniun sursilvana da spital,
- Corporaziun casa da tgira Sutsassiala,
- Uniun da Spitex Cadi,
- Corporaziun serenera Zavraglia,
- Corporazun schigentera da gliet solara Cadi.

Il president communal ei muort uffeci commember da tut las suranumnadas corporaziuns.

En sia seduta dils 7 da settember 2004 ha la suprastanza communal concludiu da suttametter alla radunonza da vischnaunca las suandontas propostas da nominaziun:

Corporaziun da vischnauncas Surselva

- Walter Deplazes, Surrein, ex officio
- Willy Decurtins, Rabiun
- Theresita Eicher-Maissen, Rabiun
- Paul Fry, Cumpadials, suppleant
- Anton Mathiuet, Surrein, suppleant

Uniun sursilvana da spital

- Walter Deplazes, Surrein, ex officio
- Theresita Eicher-Maissen, Rabiun
- Thomas Bieler, Rabiun
- Gion Battesta Degonda, Cumpadials, suppleant
- Anita Giger-Maissen, Rabiun, suppleanta
- Lisa Bearth-Wolf, Rabiun, suppleanta

Corporaziun casa da tgira Sutsassiala

Walter Deplazes, Surrein, ex officio
Theresita Eicher-Maissen, Rabius, ex officio
Robert Candinas, Surrein
Silvana Monn, Sumvitg
Ludivina Tuor-Caduff, Rabius, suppleanta

Uniun da Spitex Cadi

Walter Deplazes, Surrein, ex officio
Theresita Eicher-Maissen, Rabius, ex officio
Franz Monn, Sumvitg

Corporaziun serenera Zavràgia

Walter Deplazes, Surrein, ex officio
Paul Fry, Cumpadials, ex officio
Anton Mathiuet, Surrein, suppleant

Corporaziun schigentera da gliet solara Cadi

Walter Deplazes, Surrein, ex officio
Paul Fry, Cumpadials, ex officio
Anton Mathiuet, Surrein

La cumissiun da meglieraziun, la quala ei vegnida elegida igl onn 2003 stat buca en reelecziun. Demai che la commembra *Julia Deplazes-Heini*, Surrein, ha remess avon temps siu uffeci, sto quei mandat vegnir occupaus da niev. La suprastanza communal propona *Otto Deplazes*, Surrein, sco successur.

Ulteriuras nominaziuns restan resalvadas e san succeder a caschun dalla radunonza communal.

Tractanda 7: Revisiun parziala dil reglament per la polizia da fiug (art. 50 cumissiun da fiug)

Cun l'entschatta digl onn 2005 vegn l'incarica dil controllader da fiug surdada al cantun. Ord quei motiv sto art. 50 dil reglament per la polizia da fiug che circumscriva la cumposiziun dalla cumissiun da fiug vegnir adattaus. Da niev ei il furier da pum-piers ella cumissun da fiug e remplazza il controllader da fiug communal. Ils ulteriurs commembers da quella cumissiun re-

Meglieraziun funsila Sumvitg – tgei ei fatg, co vinavon?

En pliras sedutas da lavur ei la cumissiun da meglieraziun se-fatschentada igl onn 2004 sut il presidi da cusseglier dils stans dr. Theo Maissen ed ensemen culs planisaders, cun representants dil cantun e cun ulteriuras personas dil fatg intensivamein cun la meglieraziun funsila da Sumvitg. Il vast territori cumpigliau ed ils multifars interess vid in tala meglieraziun pretendan da tut ils involvai grond mo era differenziau engaschi.

Naven da miez december 2004 entochen miez schaner 2005 vegn il territori cumpigliaus ella meglieraziun exponius publicamein ell'aula dalla casa da scola a Sumvitg. La publicaziun ufficiala suonda el FUS.

El decuors digl onn 2005 vegn il project d'exposiziun che cuntegn denter auter era la reit da vias elaboraus. Per la fin 2005 ei l'exposiziun da quel prevedida.

stan sco tochen da cheu. La revisiun duei passar en vigur cun ils 01-01-2005.

La suprastanza communal propona d'approbar la presenta revisiun parziala dil reglament per la polizia da fiug.

Tractanda 8: Approbaziun dil project via Foppa a Cumpadials e concessiun dil credit brut da 170'000 frs.

El quartier Foppa a Cumpadials ei previu da baghegiar igl onn proxim ina casa d'ina famiglia e quei en ina part da quei quartier che ei entochen oz aunc buca colligiada cun ina via. La parcella che duei vegnir surbaghegiada sesanfla ella 1. etappa d'utilisaziun dalla zona da baghegiar. Tenor art. 1 dalla lescha da perimeter ei la vischnaunca obligada da procurar per l'avertura da quei quartier. Ils proprietaris da sulom han tenor questa lescha da surprendre contribuziuns als cuosts da tals implonts.

La suprastanza communal ha schau elaborar in project per la sanaziun dalla part existenta e per la construcziun dalla part nova dalla via d'avertura Foppa. Il project preveda cuosts d'investiziun da frs. 170'000. L'interessenza publica vid quei project munta 40% ni frs. 68'000. Il rest da frs. 102'000.00 vegn repar-tius sils proprietaris da sulom cumpigliai el perimeter. La cuvr-ida dalla via ei buca prevedida egl onn 2005. Aschia eis ella era buca cuntenida enteifer il preventiv per igl onn proxim. Dils plans da project sa vegnir priu in-vesta sin canzlia communal.

sbuccada via Foppa

En sia seduta dils 23 da november 2004 ha la suprastanza communal tractau il project e concludiu da suttametter quel cun la damonda da credit alla radunonza communal.

Menader da scola

La vischnaunca da Sumvitg dispona dapi uonn d'in menader da scola. A quel cumpeta denter auter d'intermediar denter personal d'instrucziun e populaziun.

Cun l'elecziun da scolast *Armon Bearth* sco menader da scola eis ei reussiu al cussegl da scola dalla vischnaunca da Sumvitg d'engaschar ina persuna cumpetenta cun grond'expe-rienza en fatgs da scola. Igl ei in ulterior pass per augmentar la qualitat dil menaschi da scola. In impurtont pensum pil menader da scola ei denter auter, d'intermediar e coordinar denter il personal d'instrucziun e la publicitad. Ord quei motiv vegn fixau naven dall'entschatta december 2004 in'ura d'audienza. Mintgamai il gliendisdis naven dallas 08.50-09.45 uras ha in e scadin la pussevkladad da consultar il menader da scola. El ei contonschibels en stanza da scolasts a Sumvitg sut la numera da telefon 081 943 17 28.

Repartiziun departements dalla suprastonza communal

Las autoritads communalas ein dapi entgins meins en uffeci. Cheu sut ei la repartiziun dils departements sin ils commembers dalla suprastonza communal resumada:

President communal Walter Deplazes

Departements: administraziun generala, planisaziun locala, finanzas e taglias, economia publica en general, survigilanza dil dretg, stab da crisa, medias

Substituziun entras: vicepresidente communal Paul Fry

Gerau Willy Decurtins

Departements: forestalessar, correcziuns da flums, uals, rempars, lavineras, ambient (economia da rumians)

Substituziun entras: Theresita Eicher-Maissen

Gerau Theresita Eicher-Maissen

Departements: scolaziun, cultura e temps liber, sanadad, bein-star social

Substituziun entras: Willy Decurtins

Gerau Anton Mathiuet

Departements: segirtad publica, fatgs da baghegiar, baselgias e capluttas, santeris ed uorden da satrar, agricultura

Substituziun entras: Paul Fry

Gerau Paul Fry (vicepresident)

Departements: provediment d'aua, dismesa d'aua piarsa, traffic

Substituziun entras: Anton Mathiuet

Carta dil di per vischnauncas

Naven dall'entschatta settember poseda nossa vischnaunca 1 «Carta dil di per vischnauncas». Cun quella carta che vala in di sa igl utilisader viagiari cun quasi tut ils mieds publics en Svizra. Las cartas ein valeivlas sin l'entira reit dallas Viasfier federalas svizras sco era sin biaras reits da viasfier privatas, denter auter la Viafier retica e la Matterhorn Gotthard Bahn, autos da posta, societads da bastiment, tram e bus.

Pil diever d'ina carta dil di eis ei buca necessari da posseder in abbonament

da mesa taxa. La carta dil di cuosta frs. 30 e vala sulettemein per il di stampau sin la carta. L'empustaziun e la reservaziun succedan tier la canzlia communal. La carta vegn medemamein offerida dallas vischnauncas da Mustér (2 cartas),

Tujetsch (1 carta) e Glion (2 cartas). Sch'enzatgi vul far diever d'ina carta dil di ch'ei gia occupada ni sch'ei vegn duvrau pliras cartas pil medem di, san las sura vischnauncas vegnir consultadas.

Las empremas experientschas fatgas cun la carta dil di naven dall'entschatta settember muossan che la purschida anfla grond interess tier giuven e vegl. Ella media dils emprems treis meins da vendita ein rodund 61% dallas cartas vegnidadas vendidas. In fetg bien resultat da vendita semuossa pil meins november, nua che pli che 75% dallas cartas disponiblas ein gia vegnidadas retratgas. Dalla purschida vegn fatg diever ulivamein da gliued indigena sco era da persunas d'ordeifer. Sche las cefras da vendita sesviluppeschavan vinavon aschi positiv, daventa la purschida in interessant mied da promover il traffic public e munta per la vischnaunca mo in pign buordi finanziel. Nus sperein che la purschida vegni nezegiada stediamein era durent ils proxims meins d'unviern.

Nova pagina d'internet

La pagina d'internet da nossa vischnaunca vegn actualmeins surlurvada. Sut www.sumvitg.ch anflan ins naven dall'entschatta december 2004 informaziuns generalas sur da nossa vischnaunca en lungatg romontsch e tudestg. L'integraziun dalla purschida romontscha cuviera in basegn ch'ei gia daditg avon maun per tuts utilisaders da nies lungatg mumma. Il niev sistem tecnic lubescha che numerusas contribuziuns els differents segments sco purtrets, survetschs, actualitads, cultura, industria, turissem e.a.v. san vegnir redegidas da pliras varts. Aschia sa vegnir purschiu sperta ed actuala informaiun a quels che visetan nossa pagina. Plinavon ei era previu d'augmentar la purschida d'orientaziuns davart dalla vischnaunca. «Las Squadras» e bia auter sa vegnir cargau sigl agen computer.

La suprastonza communal spera che la purschida nova anfla accoglientescha tiels utilisaders dil WEP e che la nova surfatscha surveschi a nossa vischnaunca era sco carta da viseta per interessents d'ordeifer.

Bus da skis 2004–2005

Ils onns vargai han las pendicularas da Breil e Sedrun purschiu a skiunzas e skiunzas dallas vischnauncas da Sumvitg e Trun in bus da skis, dil qual igl ei vegniu fatg diever stediamein. Demai che las pendicularas ein buca pli promptas da purtar persulas ils cuosts per quei bus, han ellas dumandau las vischnauncas da Sumvitg e Trun da separticipar mintgamai cun frs. 10'400 vid quels cuosts. La suprastonza communal considerescha il bus da skis sco impurtanta purschida per indigens e hospes da vacanzas ed ha ord quei motiv concediu in credit da frs. 7'800 persuentar. Il rest da frs. 2'600 vegn purtaus da Sumvitg Turissem.

Editura

Vischnaunca Sumvitg, caum postal 60, 7175 Sumvitg
telefon: 081 920 25 00, fax: 081 920 25 08,
e-mail: info@sumvitg.ch